

Cumelasector in cijfers

Periodieke uitgave over de financieel-economische ontwikkelingen in de cumelasector

IN DEZE UITGAVE:

Goede omstandigheden, positief resultaat over 2014	1
Goede machinebenutting, hoog rendement	3
Deelnemen kengetallenvergelijking?	5
Advisering door accountant en CUMELA	5

Goede omstandigheden zorgen voor positief resultaat over 2014

70 procent van de cumelabedrijven heeft een beter rendement

Ruim een kwart van de vaste deelnemers aan de kengetallenvergelijking CUMELA-Kompas Analyse heeft zijn jaarrekening 2014 aangeleverd. Hiermee ontstaat een beter beeld van de resultaten over 2014. Een warme winter, een vroeg beginnend en goed groeiseizoen en een mooi najaar zorgden voor gemiddeld goede resultaten van de bedrijven in de cumelasector.

Inmiddels hebben ruim 150 bedrijven hun jaarrekening voor deelname aan CUMELA-Kompas Analyse ingeleverd. Op basis van 125 goed vergelijkbare bedrijven maken we de voorlopige balans op voor 2014. In tabel 1 is de resultatenrekening van deze ondernemingen weergegeven voor 2013 en 2014.

In de cijfers valt op dat de deelnemende bedrijven nogal wat groter zijn in vergelijking met een grotere groep deelnemers in voorgaande jaren. Binnen deze groep bedrijven bedraagt de gemiddelde omzet in 2013 ruim 2,5 miljoen euro en in 2014 zelfs 2,7 miljoen euro. Kijken we naar de gemiddelde omzet van de deelnemende bedrijven in 2013, dan zien we een omzet van bijna twee miljoen euro. Ook het aandeel agrarisch loonwerk in de omzet wijkt iets af. In deze groep bedrijven bedraagt het agrarisch loonwerk 47,3 procent van de omzet, terwijl dat de afgelopen jaren binnen CUMELA-Kompas Analyse gemiddeld

Bedrijfseconomisch resultaat

Het doel van de kengetallenvergelijking CUMELA-Kompas Analyse is om inzicht te geven in prestaties van bedrijven, met name de benutting van arbeid en machines. Daarom wordt uitgegaan van het bedrijfseconomische resultaat en niet van het fiscale resultaat. Om bedrijven bedrijfseconomisch vergelijkbaar te maken, hanteert CUMELA Nederland een arbeidsvergoeding voor de niet-betaalde ondernemer en gezinsleden. Daarnaast wordt met een rentevergoeding over het eigen vermogen gerekend. Voor het bedrijfseconomische resultaat worden incidentele baten en lasten, overige opbrengsten en het saldo van een nevenbedrijf buiten beschouwing gelaten als ze niet te maken hebben met de prestaties van het bedrijf.

op ruim 44 procent lag. Zodra de resultaten van meer bedrijven bekend zijn, worden ook de cijfers van de verschillende typen bedrijven (grondverzet, gemengd en agrarisch loonwerk) gepubliceerd.

Tabel 1: Resultatenrekening 125 cumelabedrijven 2013 en 2014 (in euro's).

	Cumelasector			
	2014	% van BM	2013	% van BM
Omzet	2.720.932	142,3%	2.515.087	139,5%
Inkoop	540.094	28,2%	461.546	25,6%
Werk door derden	268.805	14,1%	250.950	13,9%
Brutomarge	1.912.034	100,0%	1.802.591	100,0%
Arbeidskosten	813.641	42,6%	783.967	43,5%
Huisvestingskosten	60.011	3,1%	55.214	3,1%
Machinekosten				
Afschrijving	250.297	13,1%	249.866	13,9%
Reparatie & onderhoud	199.449	10,4%	179.238	9,9%
Brandstof	294.680	15,4%	276.769	15,4%
Verzekering	45.266	2,4%	43.390	2,4%
Huur machines	33.222	1,7%	33.479	1,9%
Overig	7.409	0,4%	6.901	0,4%
Totaal	830.323	43,4%	789.642	43,8%
Algemene kosten	78.332	4,1%	79.535	4,4%
Rentekosten	100.639	5,3%	104.325	5,8%
Totale kosten	1.882.946	98,5%	1.812.683	100,6%
Bedrijfseconomisch resultaat	29.088	1,5%	-10.092	-0,6%
Aantal FTE	17,7		17,6	

Omzet gestegen

Veel ondernemers in de cumelasector spraken in het najaar van 2014 uit een goed resultaat over dat jaar te verwachten als gevolg van positieve omstandigheden. Deze verwachting is uitgekomen. Het resultaat verbeterde van minus € 10.092 in 2013 naar € 29.088 in 2014. Dit betekent een rendement van 1,5 procent van de bruto marge. Ook dit jaar zijn de verschillen in resultaatontwikkeling groot: 70 procent van de bedrijven heeft een beter resultaat, 30 procent behaalde in 2014 een minder goed rendement.

Een belangrijke reden voor het overwegend goede resultaat is de forse omzetsijging van ruim acht procent. In 2014 had de sector te maken met een prima werkaanbod als gevolg van goede weersomstandigheden, zonder veel extremen. Het begon met een warme winter, waarbij de werkzaamheden ook buiten de landbouw direct goed op gang kwamen. Het vroege voorjaar werd gevolgd door een goed groeiseizoen en dat zorgde bij veel bedrijven voor een extra snede gras. Verder vonden de oogstwerkzaamheden onder goede weersomstandigheden plaats, zonder extra kosten, en liepen de werkzaamheden buiten de landbouw tot de kerst goed door. De hoge omzet zorgde voor meer inkoop van hulpstoffen en inhuur van derden. Desondanks steeg in 2014 ook de bruto marge (omzet voor eigen arbeid en machines) met 6,1 procent.

Arbeidsbenutting is verbeterd

De arbeidskosten per bruto marge daalde gemiddeld van 43,5 procent in 2013 naar 42,6 procent in 2014. De verbeterde arbeidsbenutting zien we terug bij zowel grondverzetbedrijven, gemengde bedrijven als agrarische loonbedrijven. De gestegen arbeidskosten zijn waarschijnlijk een gevolg van meer uitbetaalde overuren. De arbeidskosten per fte stegen met € 1.285,- naar € 45.877,- (plus 2,9 procent). De bruto marge per fte steeg van € 102.532,- in 2013 naar € 107.810,- in 2014.

Het aantal werkzame arbeidskrachten per bedrijf bleef min of meer gelijk (17,3 fte). Zoals opgemerkt zijn de 125 beoordeelde bedrijven behoorlijk groter dan de groep deelnemers in de afgelopen jaren (circa 13,5 fte).

Machinebenutting, brandstof- en verzekeringskosten

De machinekosten per bruto marge daalden gemiddeld van 43,8 procent in 2013 naar 43,4 procent in 2014. De hogere omzet in combinatie met gelijk gebleven afschrijvingen is de belangrijkste oorzaak. Wat opvalt is de stijging van kosten voor onderhoud en reparatie. Een intensievere benutting van machines ligt hier mogelijk aan ten grondslag. Verder speelt hier mogelijk een rol dat de vervangingsinvesteringen afgelopen jaren beperkt zijn geweest. De brandstofkosten per bruto marge zijn gelijk gebleven (15,4 procent). De verschillen zijn ook hier groot: een daling van de brandstofkosten per bruto marge zien we terug bij slechts 48 procent van de bedrijven.

De betaalde rente daalde als gevolg van het terughoudende investeringsbeleid van de afgelopen jaren. Doordat het eigen vermogen toenam, steeg de berekende rentevergoeding voor het eigen vermogen.

Vooruitzichten

Het is mooi dat de resultaten goed zijn. Het roept de vraag op of deze lijn in 2015 kan worden doorgetrokken. André de Swart, bedrijfskundig adviseur van CUMELA Advies, heeft een duidelijke mening. "De weersinvloeden speelden in 2014 een duidelijk positieve rol, dus moeten we ondanks de goede resultaten in 2014 waken voor te veel optimisme. Het weer hebben we niet in de hand en wat 2015 nog brengt, weten we niet. Het voorjaar van 2015 kwam traag op gang, waardoor de omzet in het agrarisch loonwerk achter loopt. Het werkaanbod in het grondverzet lijkt de laatste maanden aan te trekken", aldus De Swart. Ook wijst hij op

de ontwikkelingen in de agrarische sector: "Het melkquotum is eraf, de melkprijs staat onder druk, terwijl veel agrariërs afgelopen jaren juist veel hebben geïnvesteerd. Dat kan nu een negatief effect hebben op extra werk, zoals graslandverbetering, dat agrariërs laten uitvoeren. Ook adviseert De Swart ondernemers zowel in de grond-, weg- en waterbouw als in de agrarische sector om een nog strakker debiteurenbeheer te voeren. Het is niet altijd meer zeker dat een agrariër de rekening kan betalen. Het kostprijsverhogende effect van de nieuwe Wet werk en zekerheid baart De Swart zorgen. "Het wordt ondernemers steeds moeilijker gemaakt om flexibele arbeid in te zetten. Het in dienst hebben van personeel

wordt daardoor duurder en de extra kosten als gevolg van de transitievergoeding komen hier nog eens bovenop, stelt De Swart vast. Tot slot spreekt hij de hoop uit dat cumelabedrijven in 2015 de vruchten gaan plukken van een weer aantrekkende economie. De afgelopen jaren heeft de sector jaarlijks al bewezen de omzet te kunnen verbeteren als gevolg van de vasthoudendheid, flexibiliteit en creativiteit die veel ondernemingen in de sector kenmerken.

Goede machinebenutting voor een hoog rendement

Vooraf bij kapitaalintensieve bedrijven, zoals agrarische loonbedrijven, hebben machinekosten een groot aandeel in de kostprijs. Een goede machinebenutting is hierin essentieel. In CUMELA-Kompas Analyse geven kengetallen een goede indruk van de machinebenutting van een bedrijf. De verschillen in machinekengetallen tussen hoog en laag renderende bedrijven zijn groot, zo blijkt.

Ondernemers met een loonbedrijf dat hoofdzakelijk is gericht op agrarisch werk doen er goed aan de omzet eens naast de boekwaarde van de machines te leggen (Grafiek 1). Uit de analyse van de cijfers voor CUMELA-Kompas Analyse blijkt namelijk overduidelijk dat bedrijven die een hoge omzet per boekwaarde halen ook een hoger rendement scoren. Beter renderende bedrijven halen per € 100.000,- boekwaarde van de machines een bruto marge van € 130.000,-, terwijl laag renderende bedrijven niet verder komen dan iets meer dan € 90.000,-. Of andersom geredeneerd: bij gelijke omzetten behalen de meer winstgevendende bedrijven dit met een minder uitgebreid machinepark dan de laag renderende bedrijven, die een grotere machinevloot hebben.

Duiken we dieper in die cijfers, dan blijkt dat hoog renderende bedrijven

hun machines een fractie langer laten meegaan. De verhouding boekwaarde-aanschafwaarde ligt hier op bijna 35 procent, terwijl die bij bedrijven met een laag rendement op ruim 37 procent ligt. En belangrijker nog: hoog renderende bedrijven hebben een minder omvangrijk machinepark. Bedraagt de aanschafwaarde per fte (fulltime arbeidskracht) bij bedrijven met een hoog resultaat € 280.814,-, bij bedrijven met een laag resultaat komen we uit op € 355.457,-.

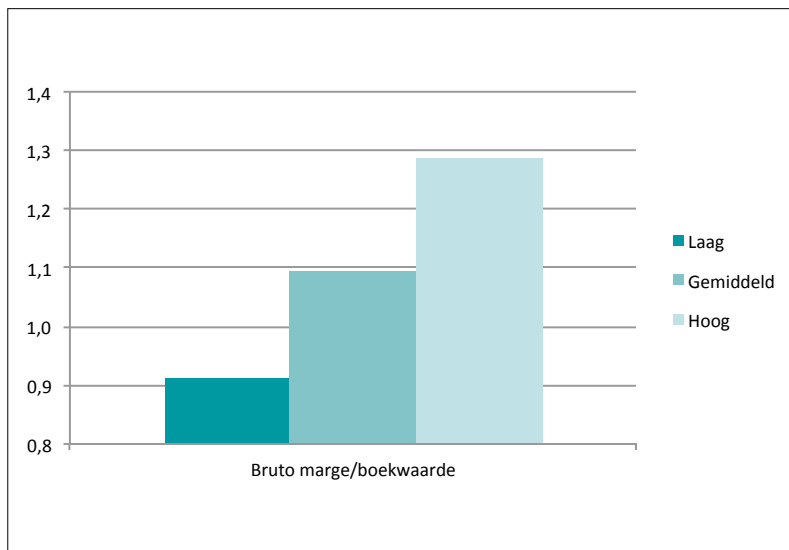
De verhouding tussen bruto marge en boekwaarde machines is een belangrijk en eenvoudig kengetal om snel de machinebenutting van een bedrijf te beoordelen. Wanneer echter veel machines via operational lease zijn gefinancierd, geeft dat kengetal een vertekend beeld.

Uit CUMELA-Kompas Analyse blijkt verder dat de huurkosten (onder meer operational lease) bij laag renderende bedrijven hoger liggen. Dit betekent dat de in de tabel 2 genoemde getallen een licht positiever beeld geven voor de bedrijven met een laag rendement.

Tabel 2: Machinekengetallen bij hoog, laag en gemiddeld renderende agrarische loonbedrijven (in euro's).

	Laag	Gemiddeld	Hoog
Bruto marge/boekwaarde	0,9	1,1	1,3
Boekwaarde machines per fte	132.770	109.920	97.921
Aanschafwaarde per fte	355.457	296.547	280.814
Bruto marge per fte	121.186	120.336	125.967
Boekwaarde/aanschafwaarde	37,4%	37,1%	34,9%

Grafiek 1: Bruto marge/boekwaarde machines bij hoog, laag en gemiddeld renderende agrarische loonbedrijven.

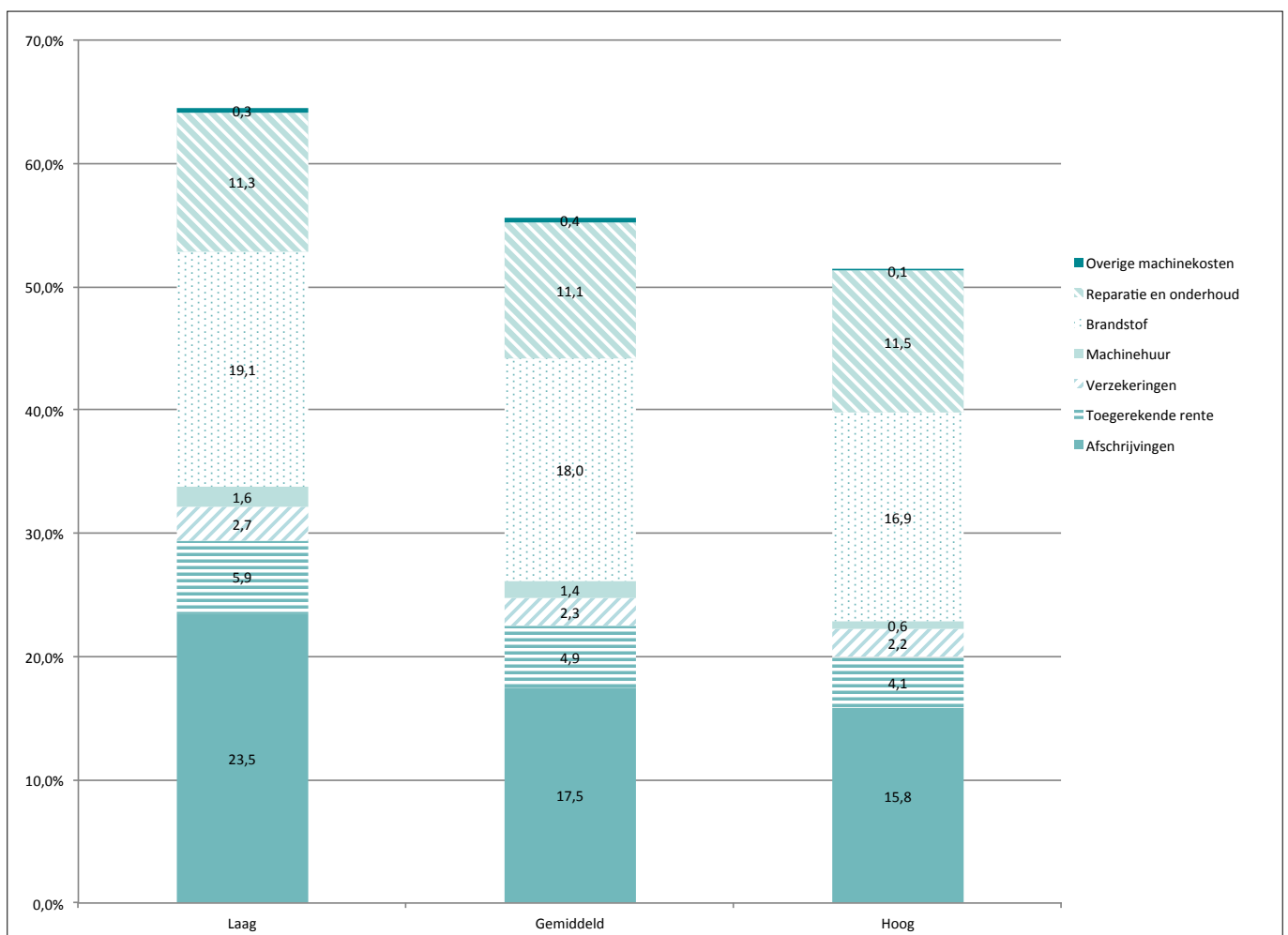

Er blijkt ook een duidelijk verband tussen machinekosten en rendement. Grafiek 2 toont aan dat agrarische loonbedrijven die hun machinekosten goed beheersen ook beter presteren. In de grafiek zijn de machinekosten weergegeven als percentage van de bruto marge. Bij hoog

renderende bedrijven bedragen de machinekosten 51,3 procent van elke verdiende euro, terwijl bedrijven met een gemiddeld en een laag rendement uitkomen op respectievelijk 56,6 en 64,4 procent. Wat vooral opvalt, is dat bij de laag renderende bedrijven de afschrijvingen duidelijk hoger zijn. Dit komt doordat deze bedrijven een veel groter en een fractie jonger machinepark hebben; (te) veel machines worden (te) snel ingeruild. Dat zien we terug in de rente- en verzekeringskosten, die bij de laag renderende agrarische loonbedrijven beduidend hoger zijn. Dat hier de benutting van machines minder is, blijkt nog eens uit het feit dat naar verhouding de huurkosten (inclusief operational lease), ondanks een breed eigen machinepark, hoger liggen.

Ondanks dat jongere machinepark zijn voor de laag renderende bedrijven juist de reparatiekosten niet lager dan bij gemiddelde bedrijven. Een (te) groot machinepark brengt dus

Grafiek 2: Machinekosten per bruto marge bij hoog, laag en gemiddeld renderende bedrijven.

extra onderhoudskosten met zich mee. De hoog renderende bedrijven hebben wel iets hogere onderhouds- en reparatiekosten, wat te verklaren is door een intensievere benutting en het net iets oudere machinepark. De cijfers maken duidelijk dat voor een goed resultaat de verhouding tussen omzet en machinekosten van groot belang is. Dit betekent dat het investeringsbeleid gericht moet zijn op een machinepark dat past bij de behoefte van de klant, organisatie en omzet van het bedrijf.

Deelnemen aan de kengetallenvergelijking?

Wilt u uw kennis over kengetallen verdiepen en gebruiken voor de advisering van uw cliënt, doe dan mee aan de kengetallenvergelijking CUMELA-Kompas Analyse 2014. Stuur hiervoor een e-mail aan kengetallen@cumela.nl. U kunt dat uiteraard ook doen wanneer u meer informatie wenst.

Deze accountantskantoren doen al mee aan de kengetallenvergelijking:

- ABAB Accountants en Adviseurs
- AB Administraties en Belastingadviezen
- Boschland Accountants en Adviseurs
- Deloitte
- De Raam Accountants en Adviseurs
- Flynth Adviseurs en Accountants
- Niessink & Partners Adviseurs en Accountants
- Westerveld en Vossers Accountants en Adviseurs

Advisering van cumelabedrijven door de accountant en CUMELA Advies

Een goede samenwerking tussen de accountant en de adviseurs van CUMELA Advies is van belang bij de advisering van cumelabedrijven op bedrijfskundig gebied. Het advies moet bijdragen aan een optimale bedrijfsvoering en een goed resultaat van het cumelabedrijf. CUMELA Advies treedt op als sectorspecialist en wordt door accountants en bedrijven frequent ingeschakeld voor begeleiding bij:

- Rendementsverbetering
- Financiële doorlichting
- Investeringsplannen
- Liquiditeitsbegrotingen
- Financieringsaanvragen
- Ondernemingsplannen
- Kostprijsberekeningen

Wilt u meer weten of heeft u interesse in een gesprek? Stuur dan een e-mail aan kengetallen@cumela.nl

De cumelasector

Meer dan 3000 ondernemingen in groen, grond en infra vormen de cumelasector. Deze sector realiseert een jaaromzet van vier miljard euro en biedt werk aan ruim 30.000 mensen. Cumelabedrijven zijn actief in grondverzet, cultuurtechniek, agrarisch loonwerk en meststoffendistributie met vakmensen en modern (mobiel) materieel en transportmiddelen.

Alle bedrijven in de cumelasector...

- ...voeren 70 procent van alle grondverzet uit in infra en cultuurtechniek;
- ...maaien ruim 10.500 kilometer bermen van provinciale en rijkswegen;
- ...onderhouden 144.000 kilometer watergangen;
- ...vervoeren jaarlijks ruim 22 miljoen ton meststoffen;
- ...vormen samen de grootste werkgever op het platteland;
- ...onderhouden 10.000 hectare sportterreinen;
- ...houden zestig procent van alle Nederlandse wegen vrij van sneeuw en ijs.

Colofon

Cumelasector in Cijfers (CiC) informeert periodiek over belangrijke financieel-economische ontwikkelingen in de cumelasector. De primaire lezers van deze uitgave zijn in en om de cumelasector actief als cumelaondernemer, als adviseur, als beleidsmaker bij een (lokale) overheid en als opdrachtgever.

Uitgever

Brancheorganisatie CUMELA Nederland
Postbus 1156
3860 BD Nijkerk
Tel. (033) 247 49 00
info@cumela.nl
www.cumela.nl

Abonneren?

Cumelasector in Cijfers wordt kosteloos per e-mail verzonden als printbare pdf. Wilt u deze uitgave voortaan ook ontvangen of wil uw collega een exemplaar? Stuur een e-mail met uw visitekaartje of uw organisatiegegevens, uw eigen naam, functie en uw e-mailadres en telefoonnummer naar info@cumela.nl.

Redactie

Dieuwer Heins, Henk de Jong, Michiel Pouwels, Marijke Dorresteyn, Ton Herbrink (eindredactie)

Vormgeving

CUMELA Communicatie

Copyright

Overname van artikelen uit deze publicatie is toegestaan mits als bron 'Cumelasector in Cijfers, CUMELA Nederland' alsmede het desbetreffende editie nummer '5/juli 2015' en het internetadres 'www.cumela.nl' duidelijk worden vermeld.